

Naturskyddsföreningen

Tyresö

PROGRAM

Vår & sommar

2015

Foto: Per Bengtsson

Dags för Solrevolution!

Kallelse till årsmöte med stadgeändring 17 mars

<http://tyreso.naturskyddsforeningen.se/>
<https://www.facebook.com/TyresoNaturskyddsforening>

SOLREVOLUTION

*Naturskyddsföreningens
årsbok 2015*

All energi på jorden kommer från solen. Solen är drivkraften bakom vindarna och motorn i vattnets kretslopp (som alstrar energi). Allt levande får sin energi från solen.

Men nu är det möjligt att fånga solenergin direkt i solceller och leda in i hus och elnät. Genom s k feed-in-tariffer, kan man nu leverera överbliven egenproducerad elström ut på allmänna nätet och få bra betalt för den. Idag finns mer än en miljon tak i Tyskland som levererar ström ut på nätet. De var först. Men feed-in-tariffer finns nu i cirka femtio länder och bidrar överallt till en snabb omställning till förnybar energi.

Hur är det i Sverige? Ja, nu är det dags! Solinstrålningen räcker, priserna faller, nya regler från årsskiftet gör sole till en lönsam investering. Nu går det att räkna hem en ordinär solcellsanläggning på cirka 10 år. Därefter går den med vinst och kan bli ett miljövänligt pensionsparande!

Nu ser vi fram emot en solrevolution i Tyresö!

Lär dig mer om sole på våra aktiviteter 24 april och 5 maj - se sid 4!

Falköga i Tyresö

Pilgrimsfalken, som har mycket skarp syn och ser längre än de flesta, var utrotningshotad men har räddats genom Naturskyddsföreningens arbete och är därför vår symbolfågel.

☞ **solar sig** i glansen av de solelspaneler som redan nu levererar 90 000 kWh/ år på Tyresöhallen och har hört att det ska bli solpaneler även på den nya ishallen!

☞ **ser fram emot**
- nya **naturreservat** vid Barnsjön/ Gammelströmmen, Telegrafberget och Ällmora Träsk och
- en **ny gångbro** över Nyforsviken som knyter samman Alby med Rundemar och Tyresta för människor och djur, både sommar och vinter.

☞ **ser** att de vilda djuren i Nacka/Erstavik otåligt väntar på att träffa nya partners i Tyresö via den nya viltpassagen vid Sidvallsvägen och förhoppningsvis Ridskolevägen.

☞ **gillar** stadsodlingsprojektet, som startade förra sommaren, fortsätter. Mer grönsaker åt folket!

☞ **undrar** varför marken nedanför Rackethallen fortfarande står avröjd efter 4 år! Varför ges tillstånd för avröjning innan det finns bygglov och finansiering?

☞ **noterar oroligt** att kommunen är gravt underbemannad på naturvårdsfronten! Fler ekologer behövs för att sköta grönsfrågor, stadsmiljöplanering, nya naturreservat, dagvattenplaner, sjösystem m.m. Tyresö har en ekolog, Andra kommuner har betydligt fler!

Vakna Tyresöbor - Er framtid är här!

Kommunen planerar nu för vår framtid. Du har fått en tidning i brevlådan med kommunens FRAMTIDSBILDER. Läs, tänk och lämna dina synpunkter!

I samtliga framtidsbilder förutsätts att kommunens invånarantal skall öka från ca 45 000 idag till 65 000 år 2035. Alltså 20 000 fler invånare. En ökning med 45%. Det är fyra gånger så stor ökning som i tidigare prognoser.

Detta innebär 45% "mer av allt":

- 6 000-7 000 fler bostäder, utbyggd kollektivtrafik, större bussdepå/T-banepå och mer biltrafik med p-platser.
- Fler förskolor, skolor med skolgårdar, bibliotek, idrottsanläggningar och lekplatser.
- Utbyggd vård och omsorg, service, handel och övriga kommersiella lokaler och föreningsverksamhet.
- Utbyggd infrastruktur med mer kraftnät/-stationer, större kretsloppscentral och fler återvinningsstationer, utbyggt Va-nät med nytt vattentorn på Östra Tyresö och utbyggd fjärrvärme.

Vill vi det? Ofrånkomligen kommer detta att påverka Tyresös gröna närområden på ett negativt sätt. Vår närnatur är en förutsättning för vårt "gröna" vardagsliv, bibehållen biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Det är dessutom en viktig faktor att det inom en snar framtid blir nödvändigt med mer lokal matproduktion, nära storstaden.

Vi vill i stället att Tyresö växer långsamt (max 5 000 invånare till 2035), utvecklar sina gröna kvaliteter. Att det blir Stockholmsregionens förstklassiga rekreatiomsområde. Självklart måste vi kunna få bättre kollektivtrafik och service utan denna explosiva utveckling. Det är också självklart att vi måste åka mer kollektivt och drastiskt minska bilåkandet i framtiden även utan Tunnelbana till Tyresö.

Glöm inte bort att lämna dina synpunkter till kommunen i april!

Kjell Borgström och Solveig Dahl

OBS! Vi har en egen grön översiktsplan på vår hemsida!
tyreso.naturskyddsforeningen.se

cirklar över Uddby gård * och ser i framtiden hur fåren och kossorna betar, hönsen kacklar och grisarna bökar och hur en mängd glada barn lär sig var maten kommer ifrån.

* **UDDBY GÅRD** räddades, som sista gård i Tyresö, från nedläggning på 60-talet av familjen Magnusson. Tyresö bestod ju av bondgårdar ända fram till 40-talet. Denna kulturmiljö är avgörande för det öppna landskapet och den biologiska mångfalden som vi verkligen uppskattar.

På Uddby gård kan vi få uppleva den miljö som 95% av Sveriges befolkning levde i för bara 100 år sedan och lära oss hur mat produceras även idag.

Därför är det viktigt att bevara Uddby som ett levande lantbruk när familjen Magnusson nu avslutar arrendet..

Vår- och sommarprogram 2015

För information och ev. ändringar, se hemsidan:
tyreso.naturskyddsforeningen.se

"Yllet" Spinn och tovningskurs

Torsdag 19 februari kl. 18.00-21.00
4 ggr. varannan vecka på Kulturskolan i Tyresö. Start 19 feb. Mer Info på vår hemsida. Kontakt: Tiina Winter, 073-6279676. Anmäl till: studieförbundet.se/sydost

Årsmöte

Tisdag 17 mars kl. 18.30-21.00
Kvarnhjulet, Pluggv. 6 Hus C Kaféet. Årsmötesförhandlingar med stadgeändring. Därefter får vi besök av kommunens viltvårdare som berättar om vilka vilda djur vi har, hur de rör sig och hur viltvården fungerar i kommunen. Gott fika serveras. Vi blir särskilt glada om våra nya medlemmar kommer!

Möt våren i Erstavik

Söndag 29 mars kl 9.00-13.00 ca
Erstavik är ett bra ställe att möta de första vårfågeln på, vipor, starar, vråkar och många andra rastar där på sin färd norrut. Det här är också ett bra tillfälle att lära sig känna igen sången från våra vårfåglar. Vid soligt väder bekantar vi oss även med de tidiga insekterna som nu har vaknat till liv som bin och den ovanliga bibaggen som finns i Älta grusgrop. Samling p-platsen vid Erstaviksvägens slut (Älta)
Kontakt: Ronny Fors, 0708-96 36 07

Grodornas vårkonsert i Kolardammarna

Onsdag 8 april kl. 20.00
Vi möts på parkeringen vid Fårdala rid-skola. **Grodeexpert Pär Brännström** tar oss med på konsert med de sjungande groddjuren och visar oss hur de ser ut och lever. Stövlar, ficklampa och varma kläder rekommenderas! Kul för hela familjen! **Info: Madelene Tillbom 070-9907963**

Klädbytdag

Lördag 18 april kl 13-15
i Kvarnhjulet på Pluggv. 6 Hus B
Ett roligt sätt att förnya garderoben. Lämna in max 5 st hela o rena plagg – dam, herr och barn. Byt till dig 'nya' plagg eller kom och prata med oss om Tyresös nya översiktsplan.

**Kontakt: AnnJeanette
0709-80 67 63.**

Lammvisning

Söndag 19 april, kl. 11 & 13
Bonden Martin på Uddby gård visar de nyfödda lammerna, och berättar om livet på gården. Visningen sker vid två tillfällen. Fåren bjuder på ull som vi pysslar med. Kaféet är öppet 11 - 16. Kul för hela familjen.
Ingen avgift.

**Kontakt: Helena Hartzell,
08-93 86 42**

Solrevolution i Tyresö Centrum

Fredag 24 april kl.12 - ca 17
På Träffpunkten i samarbete med kommunens energirådgivare. Visning och presentation av de nya möjligheterna att producera egen sol-el. Familjen Lidén i Fårdala, som nyligen installerat en solcellsanläggning i sitt hus deltar och inbjuder till sol-studiebesök. **Kontakt: 070-922 95 23.**

Europeiska Solenergidagar

Tisdag 5 maj kl. 18.00
Mer om solenergi i Skärgårdssalen i Haninge Kommunhus med föreläsare Lars André. Ett samarbetsprojekt mellan kommunerna i Huddinge, Tyresö, Haninge och Salem.
Kontakt: Joanna Weiss, 0708-89 06 19

"Pussel för en bättre värld

Tisdagar 18.30-20 31/3, 7/4, 14/4, ?

Våra val är som pusselbitar där varje pusselbit påverkar vår och jordens framtid. Vi bjuder in till en studie- och samtalsgrupp där vi vid fyra tillfällen diskuterar och lär av varandra hur vi kan göra vår vardag mer giffri och mer hållbar. Ämnen vi bl.a. kommer diskutera är: kemikalier i vår vardag, ekologisk mat samt olika märkningar av varor och dess innebörd, självklart tar vi gärna emot förslag på ämnen att diskutera om.)

Aktivitet och material är gratis.

Plats: Trollbäckens kyrka. Info och anmälan sker till nathaliezotterman@hotmail.com, tel: 0702-778357 senast 24/3. . (Obs ingen förkunskap krävs)

Promenadfestival

v. 16-17 (13 – 26 april)

En mängd olika promenader arrangeras i kommunen. Naturskyddsföreningens promenad startar vid Naturens rum, Alby friluftsgård, och följer den 2 km långa slingan längs sjön och genom skogen. Passar för alla även barnvagnar. Roliga frågor för hela familjen längs spåret. Du kan gå när som helst under dessa veckor!

Kontakt: Solveig Dahl, 070-350 11 39

"Är ugglan hemma?"

Lördag 9 maj kl.7.00 – ca. 9.00

Fågelmorgon med Åke Wansölin. Samling vid lilla "Utsikts-huset" vid Kolardammarna. Vi hälsar på hos Ugglan och går genom kohagens fågelsång mot Alby och ser efter vad den bråkiga sothönan har för sig i vassen. Ta gärna med kikare och fika så klart. Kontakt: Åke 070-587 21 55

Juni :

Bäversafari!

se hemsidan för tid och plats

Ängsslätter vid Ahlstorp med musik och berättelser

Lördag 15 augusti kl. 10

Under dagen hålls det slätterkurs. Liar och räfsor finns att låna, men ta gärna med egna om du har. Efter slätter och hässjning bjuder vi på fika och bullar. Kul för hela familjen!

Kontaktperson: Jonas Hedlund,
jonas.hedlund@tyreso.se, 070 169 82 19

Besök i kohagen på Uddby gård

Augusti. P g a förändringar på Uddby gård vet vi inte dag ännu. Se mer information på hemsidan!

Tyresöfestivalen

Lördag 5 september kl. 12-17

Vid Kvarnhjulet. Vi planerar för **cykelfestival** och söker cykelentusiaster som vill hjälpa till.

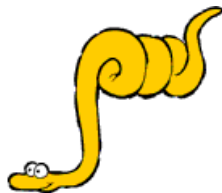
Kontakt: Anki 0739-86 93 57

Natursnokarna

Natursnokarna är samlingsnamnet på Naturskyddsföreningens familjeverksamhet. Natursnokarna vänder sig i första hand till barn och deras familjer. Syftet är att inspirera barnen att njuta av och uppskatta naturen.

Vinterekologi - Hur gör djuren för att överleva vintern?

Söndag 22 mars, kl. 11 - 13

Samlingsplats: Vid Naturens rum, Alby friluftsgård Vi leker lekar, letar smådjur och spanar efter fåglar vid fågelbordet uppe i skogen. Medtag matsäck och varma kläder. Det finns kikare att låna men tag gärna med egen om du har. Jonas Hedlund, lärare Tyresö Naturskola, är med oss! Passar barn från 5 år!

Lammvisning på Uddby gård!

Söndag 19 april

2 tillfällen

kl. 11 och 13

Läs mer på sid 4.

Tidsresa till ängsslätter

Lördag 15 augusti, kl. 11

Samlingsplats: Uddby gård Vi flyttar oss tillbaka i tiden och får känna på hur det var att vara barn under höslåtttern förr i tiden. Tillsammans åker vi hästskjuts till Ahlstorp där vi hjälper till. Där äter vi också medhavd fika innan färden går åter till Uddby gård.

Småkryp och andra vårtecken

Söndag 24 maj, kl. 11 - 13

Samlingsplats: Vid Naturens rum, Alby friluftsgård. Vi letar småkryp vid Kolardammarna och håvar smådjur i vattenbrynet. Ta med eget fika. Det är liten bit att gå så har du små barn med – kom direkt till Kolardammarna! Jonas Hedlund, lärare Tyresö Naturskola, är med oss!

Tur till blomsterängen

Söndag 14 juni, kl 11 – 13

Samlingsplats: Uddby gård Inför midsommar beger vi oss ut i det öppna kulturlandskapet kring Alby och Uddby gård. Vi försöker hitta sju sorters blommor, pysslar lite och äter medhavd matsäck i hagen.

Kontaktpersoner:

Anna-Mia Bergkvist, 070-19 17 187

anna-mia.bergkvist@live.se

Helena Hartzell, 08-93 86 42

helena.hartzell@telia.com

Dyviks Lövängar

Program 2015

Du är mycket välkommen att delta i årets verksamhet - antingen Du vill lära Dig mer om kulturlandskapets traditionella vård och ekologi eller om Du bara vill få meningsfull och trevlig motion genom en aktiv miljövårdsinsats. Det blir nu 30 år sedan arbetsgruppen började återställa det mycket artrika och vackra lövängsområdet.

Samling vid redskapsboden väster om Dyviksmaren. Redskap finns på plats. Medtag arbetshandskar. Arbetet på lövängarna sker på egen risk för deltagare över 18 års ålder. För yngre deltagare sker arbetet under målsmans/lärares ansvar. **Kontakter: Harald Berg 08-7707061 eller Ulf Johansson 08-7120968.**

Lördag 25 april kl. 10: **Fagning**

Nedfallna kvistar och grenar räfsas ihop tillsammans med löv och annan förna till högar som bränns eller komposteras. Syftet är att underlätta slåttern, minska moss-bildningen och att påverka näringsbalansen så att ängsfloran gynnas. I anslutning till lunchen diskuteras planerna på en kommande kurs i hur man håller sin lie vass. Medtag förtäring.

Lördag 13 juni kl. 10: **Förslåtter**

Högvuxen vegetation (vass och högvuxna gräs) slås med lie och räfsas undan. Syftet är att gynna spädare och mer lågvuxna och konkurrenssvaga arter. En presentation av lövängarna för intresserade sker kl 10.

I anslutning till lunchen visar Jonas Hedlund hur man kan knacka en lie vass. I anslutning till lunchen redovisas också resultatet av inventeringen hur lövängarna drabbats av askskottsjuka. Efter lunchen blir det en blomstervandring i området. Medtag förtäring – inklusive mycket vätska om det är varmt.

Lördag 25 juli kl. 10: **Slåtter**

Ängarna slås med lie och höet räfsas ihop och forslas bort. Instruktion för den som önskar veta hur man hanterar en lie. Spelmansmusik i gammal god tradition! Cirka kl.11 ges en allmän nybörjarintroduktion om liehantering och verksamheten i övrigt. Föreningen bjuder på traditionsenlig slåtterlunch.

Lördag 8 augusti kl. 10: **Slåtter**

De ängspartier slås, som vi inte hann med den 25 juli. Instruktion för den som önskar veta hur man hanterar en lie. Föreningen bjuder på traditionsenlig slåtterlunch.

Lördag 5 september kl. 10: **Lövtäkt, årsmöte, ev. höstslåtter**

Efterslåtter med lie och räfsa av vissa högvuxna partier som djuren inte betat av. Traditionell hamling och lövtäkt av några askar och andra lövträd. I anslutning till lunchen sammanfattar Håkan Slotte sina erfarenheter av hamling av askskottsjuka askar. Årsmötet hålles i anslutning till lunchpausen. Medtag förtäring.

Lördag 3 oktober kl. 10: **Höstarbete**

Gallring och röjning av träd, buskar och sly för att få en bättre balans mellan ljus och skugga på ängarna. Eldning av ris om vädret tillåter. Medtag förtäring.

Arbetsgruppen Dyviks Lövängar

EKONOMIBREV

Tyresö Naturskyddsförening, c/o Solveig Dahl, Renlavsgången 326, 135 35 TYRESÖ

Skicka din e-postadress till oss på
tyreso@naturskyddsforeningen.se
så får du påminnelse om våra aktiviteter.

Naturens rum

En permanent utställning med några av Tyresös olika naturmiljöer, uppbyggd av växter, djur och målningar. Öppet lördagar och söndagar kl 10-16. Naturens rum ligger på Alby friluftsgård.

Studie
främjandet

Våra aktiviteter
arrangeras
i samarbete med
Studiefrämjandet

Så här blir du medlem i Naturskyddsföreningen

Anmäl per telefon: 08-702 65 77, mån - tor, kl 9-11.30, 12.30-14.

E-post: medlem@naturskyddforeningen.se eller besök www.naturskyddforeningen.se

Medlemskap 295:-
eller autogiro 24 kr/mån

Familjemedlemskap 356:-
eller autogiro 30 kr/mån

**Ungdomsmedlemskap
195:-** (under 25 år)
eller autogiro 16 kr/mån

Naturskyddsföreningen
Tyresö